

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра ентомології, інтегрованого захисту та карантину рослин

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету
захисту рослин, біотехнологій та екології
Юлія КОЛОМІЄЦЬ
«23» травня 2024 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри ентомології,
інтегрованого захисту та карантину рослин
Протокол № 12 від «22» квітня 2024 р.

Завідувач кафедри
Микола ДОЛЯ

”РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП другого (магістерського) рівня
Карантин рослин
Гарант ОП
Оксана СИКАЛО

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
З ОСНОВАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ**

Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	202 Захист і карантин рослин
Освітня програма	Карантин рослин
Факультет	Захисту рослин, біотехнологій та екології
Розробник:	Пасічник Л.П., канд. с.- г. наук, доцент, Мороз С.Ю., доктор філософії Ph.D., асистент

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни

«Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	202 "Захист і карантин рослин"	
Освітня програма	Карантин рослин	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	1	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	2024-25	2024-25
Семестр	1	1
Лекційні заняття	15 год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	15 год.	6 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	60 год.	80 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	-

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

«Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» є обов'язковою навчальною дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців другого освітнього рівня "магістр" спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» денної та заочної форми навчання.

Навчальна дисципліна «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» дозволяє виконувати експериментальні дослідження, передбачені магістерською та іншими науковими роботами та оцінювати результати цих досліджень.

Знання теорії, методології, методів і організації науково-дослідної діяльності допоможуть майбутнім фахівцям швидко та легко включатися у професійну діяльність, втілювати наукові знання в практичну площину, сприяють розвитку раціонального творчого мислення.

Метою вивчення дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» є засвоєння теоретичних знань та методології досліджень, набуття практичних навичок у сфері захисту та карантину рослин, а також підготовка майбутнього магістра до виконання професійних управлінських завдань, самостійної викладацької чи наукової роботи.

Завданням викладання дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» є теоретична підготовка магістрів з питань: організації та планування процесу наукового дослідження; порядок вибору теми наукового дослідження; формулювання завдань та розробки плану досліджень; оволодіння системою пошуку необхідних для виконання роботи методів наукових досліджень, систематизації та аналізу отриманих даних, математичної їх обробки; вибору об'єктів наукового дослідження; застосування теоретичних та емпіричних методів дослідження; сутності понять і категорій методологій наукових

досліджень; методик дослідження, їх змісту і принципів розробки; розроблення етапів та форм процесу наукового дослідження; формування та обґрунтування наукових гіпотез; оволодіння традиційними та сучасними інноваційними методами проведення досліджень; принципами користування науковотехнічною інформацією, патентного пошуку, набуття необхідних знань щодо винахідництва, патентознавства та вимог щодо оформлення заявки на винахід; оформлення результатів наукових досліджень; інтелектуальної власності на наукові здобутки.

Об'єктом навчальної дисципліни є процес наукового дослідження.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- знати: методи наукової роботи та правила їх застосування;
- вміти: користуватися науковою літературою, виявляти в ній не вирішені чи недостатньо вивчені питання; аналізувати необхідні статистичні дані; складати тематичний план виконання наукової роботи, правильно підбирати біологічні об'єкти для дослідів, проводити всі передбачені тематичним планом дослідження; вести необхідні записи, проводити біометричну обробку отриманих даних, систематизувати їх, аналізувати і оформляти у вигляді звіту, оглядів літератури, наукових публікацій.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність особи розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері захисту і карантину рослин під час здійснення професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК02. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК04. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК01. Здатність збирати та аналізувати релевантні дані, включно з аерозондуванням і моніторингом, та аналізувати релевантні компетентності дані, у тому числі за допомогою сучасних методів аналізу даних і спеціалізованого програмного забезпечення.

СК02. Здатність розробляти та реалізовувати програми і проєкти у сфері захисту і карантину рослин з урахуванням усіх аспектів вирішуваної проблеми, зокрема, технічних, з використанням GPS-навігації, виробничі, експлуатаційні, комерційні, правові, питання охорони праці та навколишнього середовища.

СК04. Здатність розробляти прогностичні моделі та технологічні схеми забезпечення дотримання фітосанітарних вимог дистанційного і стаціонарного фітосанітарного моніторингу.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН01. Здійснювати патентний пошук, захищати інтелектуальну власність, уникати порушень інтелектуальної власності інших осіб.

ПРН02. Відшуковувати потрібну інформацію у науково-технічній літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати і оцінювати наявну інформацію.

ПРН04. Будувати та досліджувати концептуальні, математичні та комп'ютерні моделі об'єктів і процесів у сфері карантину та захисту рослин, здійснювати оптимізаційні розрахунки.

ПРН06. Розробляти програми і здійснювати польові, вегетаційні і лабораторні дослідження із захисту рослин у непередбачуваних умовах з використанням сучасної апаратури і обчислювальних засобів.

ПРН07. Розробляти сезонні, короткострокові, довгострокові прогнози на підставі даних, особливостей біологічного розвитку, розмноження і поширення шкідливих організмів.

ПРН08. Планувати та управляти науково-дослідними, науково-технічними та/або виробничими проектами із захисту та карантину рослин і дотичних міждисциплінарних питань, базуючись на усвідомленні сучасних тенденцій розвитку науки, техніки та суспільства.

**2. Програма та структура навчальної дисципліни
«Методологія та організація наукових досліджень з основами
інтелектуальної власності» для:**

- повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти;
- скороченого терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	ла б	ін д	с.р		л	п	ла б	інд	с.р	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовний модуль 1. Теоретичні і методологічні основи наукового дослідження														
Тема 1. Основні відомості про структуру наукових досліджень. Наука як система знань.	1	10	2	2			6	11	0,5	0,5				10
Тема 2. Види й етапи наукових досліджень.	2	12	2	2			8	11,5	0,5	1				10
Тема 3. Методологія та методи наукового дослідження.	3	12	2	2			8	11,5	0,5	1				10
Тема 4. Теоретичні та емпіричні методи наукового дослідження.	4	12	2	2			8	11,5	0,5	1				10
Разом за змістовим модулем 1		46	8	8			30	45,5	2	3,5				40
Змістовний модуль 2. Впровадження результатів наукових досліджень у захисті та карантині рослин. Інтелектуальна власність в науковій сфері.														
Тема 1. Спеціальні методи досліджень, що використовуються у захисті та карантині рослин.	5	10,5	1,5	2			7	11	0,5	0,5				10

Тема 2. Процес проведення наукового дослідження.	6	10,5	2	1,5			7	11,5	0,5	1			10
Тема 3. Науковотехнічна інформація та її роль у науковій роботі.	7	10,5	2	1,5			7	11	0,5	0,5			10
Тема 4. Інтелектуальна власність. Захист прав інтелектуальної власності.	8	12,5	1,5	2			9	11	0,5	0,5			10
Разом за змістовим модулем 2		44	7	7			30	44,5	2	2,5			40
Всього годин		90	15	15			60	90	4	6			80

3. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1. Теоретичні і методологічні основи наукового дослідження	
1	Наука як система знань. Основні відомості про структуру наукових досліджень. Організація наукової діяльності в Україні.	1
2	Поняття, методи та логіка наукових досліджень.	2
3	Застосування методів математичної статистики у наукових дослідженнях.	2
4	Категоріальний апарат наукового дослідження.	2
	Модуль 2. Впровадження результатів наукових досліджень у захисті та карантині рослин. Інтелектуальна власність в науковій сфері	
5	Планування наукової роботи та організація дослідного процесу.	2
6	Інформаційне забезпечення наукових досліджень.	2
7	Впровадження наукових досліджень та їх ефективність.	2
8	Інтелектуальна власність. Захист прав інтелектуальної власності.	2
	Всього годин	15

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1. Теоретичні і методологічні основи наукового дослідження	
1	Наука як система знань. Основні відомості про структуру наукових досліджень. Організація наукової діяльності в Україні.	7
2	Поняття, методи та логіка наукових досліджень.	8
3	Застосування методів математичної статистики у наукових дослідженнях.	8
4	Категоріальний апарат наукового дослідження.	7
	Модуль 2. Впровадження результатів наукових досліджень у захисті та карантині рослин. Інтелектуальна власність в науковій сфері	
5	Планування наукової роботи та організація дослідного процесу.	7
6	Інформаційне забезпечення наукових досліджень.	7
7	Впровадження наукових досліджень та їх ефективність.	8
8	Інтелектуальна власність. Захист прав інтелектуальної власності.	8
	Всього годин	60

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- захист практичних робіт.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

7. Методи оцінювання:

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;

- реферати, есе;
- захист лабораторних та практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Марков І.Л., Пасічник Л.П., Гентош Д.Т. Практикум із основ наукових досліджень у захисті рослин : навч. посіб. Вид. 3-тє., переробл. та допов. Київ, 2024. 423.

2. Гентош Д.Т., Пасічник Л.П. Основи наукових досліджень у захисті рослин (частина 2. Статистична обробка експериментальних даних).

Методичні вказівки до вивчення дисципліни. Київ : ТОВ Інтерсервіс, 2017. 232 с.

3. Пасічник Л.П., Статкевич О.І. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Ентомологічні методи експериментальних досліджень». К.: Видавництво НУБіП України, 2023.

4. Журавська Н.С. Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності: навчально-методичний посібник Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М. 2017. 512 с

5. Станкевич С.В. Горновська С.В. Методи виявлення, збору та зберігання комах: навч. посіб. Житомир: Видавництво «Рута», 2022. 140 с.

6. Ніколаєнко С. М. Наукові дослідження в університетах - визначальний чинник зростання якості освіти. Київ: Прок-Бізнес. 2007. 176 с.

7. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень: Підручник. 2.вид., перероб. і доп. Київ : Знання. 2007. 317с.

8. Перелік пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні /[упорядкув. В.У. Ящук]. Київ: Юнівест Медіа, 2021. 1020 с.

9. Про авторське право та суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-ХІІ (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text> (дата звернення 01.11.2020 р.).

10. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15.12.1993 р. № 3687-ХІІ у ред. від 01.06.2000 р. (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text> (дата звернення 01.11.2020 р.)

11. Захист прав інтелектуальної власності: знаки для товарів та послуг, патенти, винаходи, корисні моделі. URL : <http://sdip.kiev.ua> (дата звернення 01.11.2020 р.).

12. Цивільний кодекс України від 16.01,2003 № 435-IV (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.